

EXPUNERE DE MOTIVE

Titlul proiectului actului normativ

Proiectul de Lege privind Securitatea Portuară

I. Necesitatea reglementării

Portul Constanța reprezintă una dintre cele mai importante infrastructuri strategice ale României și cel mai mare port al Uniunii Europene la Marea Neagră. Creșterea volumului traficului maritim, diversificarea fluxurilor containerizate și presiunile generate de rețelele de criminalitate organizată au transformat portul într-o zonă extrem de vulnerabilă la activități ilegale: trafic de droguri, import ilegal de deșeuri, trafic de arme, introducerea de substanțe periculoase, contrabandă și spălare de bani.

România nu deține în prezent o legislație dedicată securității portuare. Normele aplicabile sunt dispersate, necorelate și incapabile să ofere un mecanism coerent de cooperare între instituțiile cu responsabilități în domeniu. Lipsa unui cadru integrat permite rețelilor criminale internaționale să exploateze breșele operaționale și lipsa unui control unitar.

Această situație generează riscuri pentru:

siguranța națională,

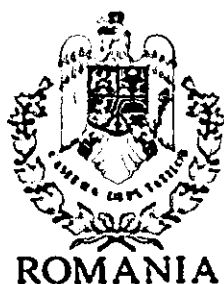
sănătatea populației,

protecția mediului,

integritatea fluxurilor economice,

reputația internațională a României.

Adoptarea unor măsuri legislative speciale este necesară, urgentă și justificată de evoluțiile recente în plan european.

II. Context european și obligații internaționale

Uniunea Europeană a identificat porturile maritime drept puncte critice în lupta împotriva criminalității organizate. În 2024, Comisia Europeană, alături de Europol, a lansat inițiativa „European Ports Alliance”, o platformă menită să:

întărească securitatea porturilor statelor membre;

dezvolte sisteme unificate de analiză a riscului;

îmbunătățească trasabilitatea și controlul containerelor;

faciliteze cooperarea între autoritățile naționale și Europol.

State precum Franța, Belgia, Olanda, Spania și Portugalia au adoptat legi speciale pentru securizarea porturilor, punând accent pe combaterea traficului de droguri și a importurilor ilegale de deșeuri, pe analiza integrată de risc și pe digitalizarea controlului vamal.

România, ca stat membru care administrează o frontieră externă a UE, are obligația de a se alinia la aceste standarde și de a adopta un cadru legislativ similar, capabil să prevină transformarea Portului Constanța într-o rută preferată de rețelele criminale internaționale.

III. Încadrarea proiectului în strategiile naționale

Proiectul de lege contribuie la implementarea următoarelor documente strategice:

Strategia Națională Antidrog,

Strategia Națională de Combatere a Criminalității Organizate,

Strategia Națională pentru Protecția Infrastructurilor Critice,

Strategia Națională privind prevenirea și combaterea traficului de deșeuri,

Programul de Guvernare în domeniul digitalizării și securității publice.

Toate aceste strategii evidențiază necesitatea modernizării sistemului portuar, însă lipsa unui cadru legislativ coerent împiedică implementarea unor măsuri eficiente.

IV. Deficiențele cadrului actual

Analiza situației operaționale din porturile României relevă:

1. Lipsa unui statut de securitate strategică pentru Portul Constanța.
2. Lipsa unui sediu unic și a unei echipe mixte care să coordoneze operațiunile.
3. Colectare insuficientă și dispersată a datelor între instituții.
4. Inexistența unui sistem digital unitar pentru trasabilitatea containerelor.
5. Control insuficient al containerelor cu risc ridicat.
6. Lipsa unui mecanism rapid pentru suspendarea firmelor-paravan.
7. Lipsa auditării tehnice periodice a platformelor digitale.
8. Lipsa raportărilor anuale către Parlament.
9. Lipsa unui fond dedicat securității portuare.
10. Lipsa unei evaluări periodice a aplicării legislației.

Aceste deficiențe creează vulnerabilități majore exploatate de grupări transfrontaliere.

V. Soluțiile propuse prin proiectul de lege

Proiectul introduce următoarele măsuri:

Declararea Portului Constanța drept zonă de securitate strategică.

Înființarea echipelor mixte „Joint Port Control Constanța” cu participarea DIICOT, MAI, Poliției de Frontieră, Autorității Vamale, Administrației Portuare și Gărzii de Mediu.

Crearea unui sediu unic de coordonare, funcțional 24/7.

Instituirea Sistemului Unitar de Analiză Integrată a Riscului Portuar.

Scanarea obligatorie a containerelor cu risc ridicat (minimum 20% anual).

Implementarea trasabilității digitale obligatorii.

Audit tehnic anual privind securitatea cibernetică și interoperabilitatea.

Suspendarea temporară și/sau închiderea definitivă a firmelor-paravan.

Aplicarea confiscării extinse în mod obligatoriu.

Raport anual către Parlament.

Înființarea Fondului Național pentru Securitatea Portuară.

Evaluare legislativă după 24 de luni de la intrarea în vigoare.

Acest cadru este modern, european și eficiente în practică.

VI. Impactul socio-economic

Implementarea legii va genera:

reducerea traficului de droguri;

stoparea importurilor ilegale de deșeuri;

creșterea siguranței publice;

protecția mediului;

modernizarea infrastructurii portuare;

protejarea operatorilor economici care respectă legea;

creșterea veniturilor bugetare prin confiscări și reducerea evaziunii;

îmbunătățirea reputației Portului Constanța.

VII. Argumentație constituțională și europeană

Proiectul este conform cu:

Constituția României (art. 1 alin. 5; art. 44; art. 53; art. 131);

Regulamentul (UE) 2016/679 privind protecția datelor;

Regulamentul Europol privind schimbul de date;

legislația UE în domeniul siguranței portuare și al controlului vamal.

VIII. Concluzie

Proiectul de lege privind Securitatea Portuară este necesar, proporțional și aliniat practicilor europene. Legea oferă României un instrument modern pentru combaterea criminalității organizate, protejarea mediului și întărirea securității naționale.

Inițiator:

Deputat Lucian-Nicolae ANDRUȘCĂ